

Rukodělné práce

nejen pro chlapce

Co je cílem? Cíle rukodělných prací máme několik. Ze začátku je to pouze o tom abychom se naučili něco udělat a dodělat to do konce. Později začínáme přemýšlet o tom, jak to vypadá, pak o zpracování... Shrňeme-li si to, základem je se nebát a začít něco dělat.

Jak na to? Co budeme dělat, jak na to, jak dlouho, co k tomu potřebujeme, k čemu to využijeme? Pokud si odpovíte alespoň na 3 části otázkové věty, tak hurá do toho, ono to nějak dopadne.

Pro skautíky je nejčastější téma: dřevo, kůže, papír, špejle, hlína.

Než začneme cokoli dělat, tak se přesvědčete, že je po ruce dobře vybavená lékárna (a lékař).

Práce z přírodnin:

Po celý rok můžeme sbírat přírodniny jako základní materiál.

- Jaro: vrbové a bezové pruty, květy...
- Léto: zelené šišky, mechy, obilná stébla...
- Podzim: duběnky, žaludy, šípky, listy...
- Zima: kameny, větévky, borová a březová kůra...

Práce z přírodnin:

- Svícínek – jedlové nebo smrkové šišky
- Sova – borové šišky otevřené
- Drůbež, ptáci, panáčci, trpaslíci – žaludy, kaštiny...
- Lodky – kůra, větvičky, sláma
- Totemy – samorosty, větévky
- Terče, rohože – sláma, seno
- Košíčky, krabice, podložky, obaly – lýko...

Práce z kůže:

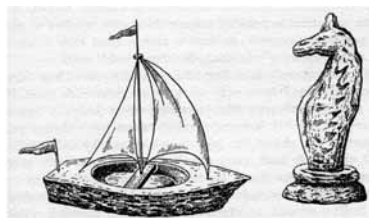
- Šňůry, turbany, pásy, obaly, pouzdra, toulce
- Indiánské předměty...

Práce z různého materiálu:

- Modurit – drobné předměty
- Sádra – odlévání stop...
- Hlína – nádoby, jednoduché předměty tvarově
- Linoleum – řezání obrazců, linoryt
- Drát – stojánky, zvířata, vypalování do dřeva...
- Špejle – modely staveb, obrazců...

Práce ze dřeva:

- Táborové stavby...
- Vybavení klubovny – židle, nástěnky, poličky...

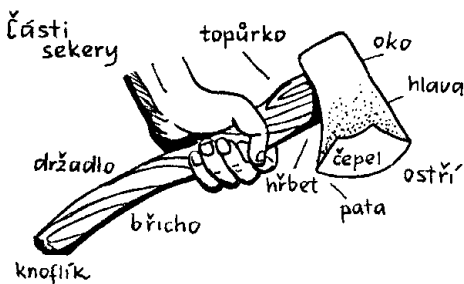

Ukázka péče o sekery a nože

Většina nástrojů se brousí ručně na brousku. Brusný kámen musíme mít mokry nebo jej můžeme napustit olejem. Pokud použijeme olej, nemusíme brousek často namáčet. Brousky rozdělujeme podle velikosti brousících zrn (hustoty). Často se setkáváme s brousky, které mají dvě různé hrubosti. Pokud je nástroj poškozen více, je nutno jej nejdříve upravit na brusce nebo pilníkem, tím vybrousíme zuby a nastíníme tvar nového ostří. Toto platí pro veškeré nástroje. Typy ostří:

Broušení nože – pokud si vybereme z některých typů ostří, musíme úhel jeho sklonu po celou dobu broušení udržovat. Můžeme brousit dvěma způsoby. Krouživými pohyby po celé délce brousku a ostří nebo dlouhými tahy ve směru podélné osy nože, napříč přes brousek přes jeho hrubší stanu. Na vlhkém brousku nám vzniká pasta – tu neodstraňujeme, neboť nám pomáhá s broušením. Když jsme docílili požadovaného typu ostří, otočíme brousek na jeho jemnější stranu a brousíme dále. Na noži by se nám měli začít objevovat lesklé plošky. Pokud se objeví, zbytek broušení provádíme na belgickém kameni (velmi jemný). V této části broušení musíme velmi často kontrolovat nůž a korigovat broušení tak, abychom docílili toho, že se tyto plošky spojí. Dále můžeme nůž obtáhnout na kůži, tím získat dobré a trvanlivější ostří.

Broušení sekery – po dokončení práce s jemným pilníkem mokrym brouskem brousíme ostří z obou stran tak dlouho, až získáme požadovaný tvar. Správně nabroušená sekera se bez zadrhnutí zařízne do papíru.

Tvar sekery – sekera na tvrdé dřevo má úhel ostří až 35 stupňů, podtínací sekera asi 30 stupňů, odvětvovací sekera 15 stupňů a štípací sekera 25 stupňů. Důležité je, aby délka topůrka odpovídala druhu práce, kterou budeme se sekrou vykonávat. Podtínací sekery mají topůrko 80–90 cm, odvětvovací 60–70 cm. Zde také záleží na stáří skauta, který s tímto nástrojem bude pracovat. Čím bude mladší, tím by měla být sekera kratší a lehčí.

Pokud máme nástroj řádně připraven je radost s ním pracovat. S nožem mohou skautiči vyrábět například figurky ke stolním hrám (člověče), šestihhranné kostky, lodičky aj.

Sekera se uplatní nejenom při práci v lese, ale i při výrobě lžice, totému či co vás

typy broušení pro použití výhradně na dřevo či jiné pevné materiály

typy zbrusnění pro univerzální použití - nejčastěji používané

dlouhé ostří - pouze na měkký materiál

ještě napadne. Zde platí, že dobré nářadí dělá samo, se špatným si nejspíše ublížíme. Z deníku táborového zdravotníka: „Jak poznáte, že všechna vlčata mají nože dobře nabroušené? Když po posledním pořezaném vlčeti přijde na ošetřovnu i sám veliký Akéla pro drobné ošetření ‚nevýznamného‘ rozměru.“

Dodrou práci s ostrými nástroji vám přeje **Čočkin**

Hlavolamy z drátu

